Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2025-391

23.4.2025

Klarna Bank AB

Utlån

Nedbetalingskreditt – avtalen «*Betal over 24 måneder»* – kredittvurdering – avslagsplikt – lemping.

Klager kjøpte i 2023 en skinnjakke av merket Moncler til kr 39 200. Klager benyttet seg av tjenesten «*Betal over 24 måneder»* hos foretaket med en nedbetalingssum per måned på kr 1 962. Klager måtte i søknaden skrive inn inntekten og oppga kr 350 000 i brutto inntekt. Kjøpet ble deretter godkjent. Han anførte at foretakets kredittvurdering var uforsvarlig, og at kreditten skulle ha vært avslått. Foretaket anså at kredittvurderingen var forsvarlig og at kreditten ikke var avslagspliktig. Klageren fikk delvis medhold. Avgjørelsen ble avgitt under dissens.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 39 200

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om foretaket skulle ha avslått søknaden om kreditt, og om det i så fall er grunnlag for lemping av låneforpliktelsen.

Klager kjøpte 17.10.23 en skinnjakke av merket Moncler til kr 39 200. Klager benyttet seg av tjenesten «*Betal over 24 måneder»* hos foretaket med en nedbetalingssum per måned på kr 1 962. Klager opplyser at han i søknaden måtte skrive inn inntekten, og mener at han oppga kr 350 000 i brutto inntekt. Kjøpet ble deretter godkjent.

Forbrukertilsynet har i «*Påbudsvedtak med tvangsmulkt – brudd på regler om finansavtaler og kredittavtaler i finansavtaleloven kapittel 3 og 5*» av 3.7.24 vedtatt at betalingsutsettelsen som klager har benyttet seg av hos foretaket, er å regne som en «*kredittavtale*» slik det er definert etter finansavtaleloven § 1-7.

Foretaket har opplyst at det estimerer sannsynligheten for mislighold av hver transaksjon ved hjelp av intern informasjon, slik som kundens kreditthistorikk hos foretaket, kundens utestående gjeld på kjøpstidspunktet, samt ekstern informasjon fra kredittbyrå. Resultatet av denne vurderingen avgjør hvilken kredittgrense kunden blir innvilget.

Foretaket baserte vurderingen av betalingsevne på opplysninger fra Gjeldsregisteret, tilrettelagt gjennom Experian. Foretaket opplyser at vurderingen av betalingsevne tar hensyn til levekostnader herunder boutgifter. Foretaket har fremlagt opplysningene det har innhentet fra Experian slik:

> Secure debit: 0, Unsecure debit: 76 138, income: 373 000, score: 862 DTI: 30%.

Foretaket opplyser at vurderingen så slik ut:

- Skuld/inkomstkvot <= 5 (säkrade och osäkrade skulder)
- Disponibel inkomst vid 5 % räntehöjning > 0

Klager har opplyst at hans inntekt for 2023 var på kr 359 644. Klager er ansvarlig for halvparten av et boliglån på kr 4 078 420, tatt opp 6.10.23, og halvparten av et billån på kr 457 003. Boliggjelden ble tatt opp den 6.10.23.

Foretaket har vurdert det slik at hvor den disponible inntekten er større enn 0 og DTI mindre enn 5, skal kreditten skal være overkommelig å betjene for klager. Poeng på over 580 innebærer en lav kredittrisiko, ifølge foretaket.

Foretaket viser til at den informasjonen foretaket har fått fra Experian er feil når selskapet oppgir null i gjeld til tross for at klager har boliggjeld. Dersom informasjonen hadde vært riktig, ville klager ikke fått kreditten. Siden kjøpet ikke skulle ha blitt akseptert hvis variabelen hadde vært korrekt, tilbød foretaket å konvertere kjøpet til en faktura med betalingsfrist på 30 dager. Klager har ikke akseptert dette.

Klager har tatt kontakt med Experian, som opplyste at selskapet ikke har informasjon om boliglån og studielån.

Klager opplyser at han ikke fikk returnert jakken til nettbutikken fordi det var gått 20 dager siden varen var levert. Det har ikke vært noen dialog mellom klager og foretaket om levering av skinnjakken til foretaket mot at gjelden slettes. Klager har ikke forsøkt å selge jakken.

Klager har anført at han ikke skulle ha fått innvilget kreditten. Han har en gjeldsgrad på langt over fem gange inntekt. Foretaket spurte ikke om billån eller boliglån og har derfor ikke tatt disse med i vurderingen. Foretaket har derfor heller ikke visst om rentenivået på disse lånene, og har dermed ikke kunne legge til 3 % renteøkning. Foretaket har ikke innhentet tilstrekkelige opplysninger til å vurdere om klager hadde nok midler til å dekke et normalt livsopphold. Klager krever at han får refundert alle innbetalinger på kreditten tilsvarende kr 5 887 og i tillegg fritatt for restgjelden per 18.2.25 på kr 30 842, subsidiært alle innbetalingene og 25 % av kjøpesummen på kr 39 200, samt 25 % av betalte renter.

Finansforetaket har anført at det ble gjennomført kredittsjekk av klager, og at kredittvurderingen var forsvarlig. Foretaket har likevel tatt konsekvensen av feilopplysninger fra Experian og tilbudt klager å betale en faktura på det utestående beløp innen 30 dager.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Nemnda har delt seg i et flertall og et mindretall i saken.

Finansklagenemnda Banks flertall, Trygve Bergsåker og Bodil Kristoffersen, bemerker:

Sakens opplysninger viser at kredittvurderingen etter finansavtaleloven § 5-2 var mangelfull, og at kreditten skulle ha vært avslått etter § 5-4 første ledd. Forholdet mellom klagerens inntekt og hans gjeldsforpliktelser da kreditten ble innvilget, var slik at klageren ikke hadde tilstrekkelig kredittevne til å betjene kreditten. Foretaket viser til manglende opplysninger om gjeld fra eksternt kredittopplysningsbyrå som ble benyttet i saken. Flertallet finner at foretaket ikke har gjennomført forsvarlige undersøkelser etter § 5-2 andre ledd, og at resultatet har blitt innvilgelse av en kreditt som skulle ha vært avslått etter § 5-4.

Ifølge § 5-5 andre ledd kan klagerens forpliktelse lempes så langt det er rimelig. Klageren henvendte seg til foretaket 8.2.24 med klage på innvilgelse av kreditt. Kreditten ble gitt 12.12.23. Den er uløselig knyttet til kjøp av en jakke. Kjøpet skal ha funnet sted 17.10.23. Klageren forklarer at jakken ikke kunne leveres tilbake, fordi det var gått mer enn 20 dager siden kjøpet. Flertallet forstår forklaringen slik at jakken kunne ha vært levert tilbake innen 20 dager, uten at det er noe stort poeng i saken. Flertallet vil bemerke at klageren kunne ha forsøkt å selge jakken da han

forsto at han ikke kunne betjene kreditten, og kreditten kunne delvis ha blitt innfridd. Salg til akseptabel pris ville ha vært lettere kort tid etter kjøpet enn senere. Når klageren valgte å reklamere på kreditten uten å ta skritt for å disponere over det objektet som kreditten er uløselig knyttet til, finner flertallet det rimelig at lemping av kreditten begrenses til 25 % av forpliktelsen.

Klageren opplyser i innlegg til nemnda 22.2.25 at kreditten er innfridd gjennom refinansiering av boliglån. Lemping bør gjennomføres ved at klageren godskrives 25 % av alle innbetalinger, herunder renter, som er gjort under kreditten.

Klageren har i innlegg 18.2.25, det vil si i sluttfasen av saksforberedelsen for Finansklagenemnda, gjort gjeldende at kredittavtalen ikke er bindende for ham fordi reglene i finansavtaleloven § 3-9 ikke er fulgt ved avtaleinngåelsen. I siste innlegg 22.2.25, nevnt ovenfor, har han likevel bare lagt ned påstand om lemping i samsvar med opprinnelig klage. Flertallet går ikke nærmere inn på § 3-9, men viser likevel kort til nemndas begrunnelse knyttet til finansavtaleloven § 3-9 i sak FinKN 2025-386, som er behandlet i samme møte som nærværende sak. Anførselen om at kredittavtalen var uforpliktende etter § 3-9, førte ikke frem. Selv om det er ulikheter mellom sakene, mener flertallet at resultatet ville bli det samme i den saken som nå er til behandling.

Nemndas mindretall, Knut Bjerve, bemerker:

Mindretallet er av en annen oppfatning som skal uttale:

Mindretallet er enig med flertallet i kredittvurdering og signering, men er ikke enig i at lemping etter finansavtaleloven § 5-5 annet ledd åpner en godskrift av 25 % av alle innbetalinger, herunder renter, som er gjort under kreditten. Ordlyden i finansavtaleloven § 5-5 annet ledd åpner for at «kundens forpliktelser etter avtalen (kan) lempes så langt det er rimelig». Både ordlyden og rammen for virkningen (forpliktelser etter avtalen) gir lemping av avtaleforpliktelsen og bare det som virkning av brudd på plikten til å avslå kreditten etter finansavtaleloven § 5-4. Regulering av virkningene er en videreføring av regelen om fraråding i finansavtaleloven (1999) § 47, og det er ikke tilsiktet noen utvidelse av virkningene med ny finansavtalelov, jf. Prop. 92 LS 2019-2020 s. 390. Standpunktet har støtte i underrettspraksis (Jæren tingretts dom i sak 17-146062 TVI-JARE av 22. mars 2019), kommentarutgaven til finansavtaleloven 1999 note 324 og av mindretallet i Finansklagenemnda i avgjørelsene i FinKN 2022-204, 2022-326 og 2025-161. En løsning med lemping av den aktuelle avtale er rettsteknisk enkel, og det unngås en rekke oppgjørstekniske problemer som en godskrivning vil medføre. Når lånet er refinansiert inn et boliglån med en annen samskyldner, mener mindretallet at foretaket må få medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Klageren gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trygve Bergsåker (leder), Knut Bjerve (bransjerepresentant) og Bodil Kristoffersen (forbrukerrepresentant).